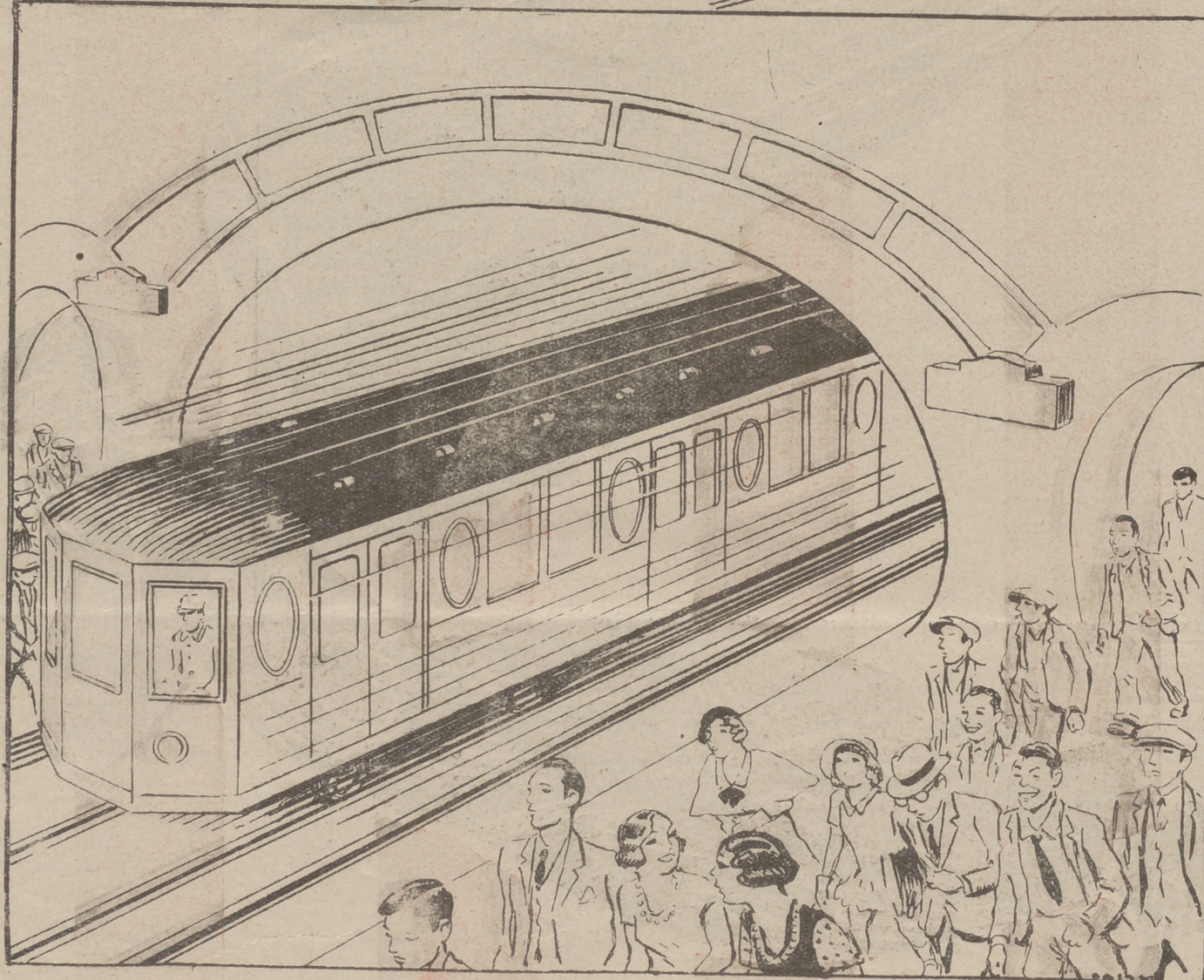
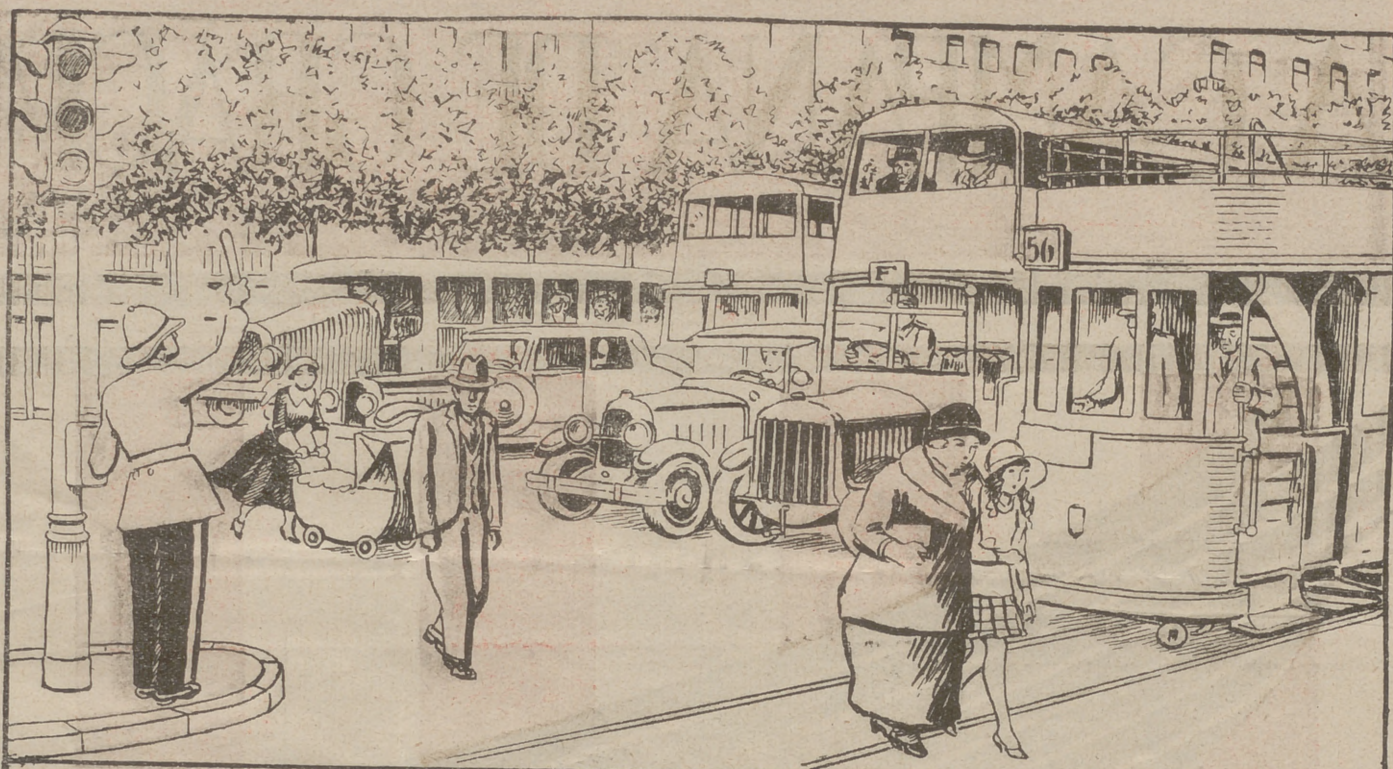

LA CAMPANA DE GRACIA

DIADA DELS MORTS. - A la memòria de tots els republicans difunts.

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts. Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

ELS AFERS MUNICIPALS

El descobriment de l'agència, o trust d'agències, que negociaven empleus municipals, ha estat el plat fort de la setmana passada. Ha calgut que vingués un partit honrat com l'Esquerra Republicana de Catalunya per embullar el «marro» a tots aquells que, per inclinació, viuen vorejant el Codi.

Perquè l'existència d'agències i ganxos per a la compra de càrrecs públics no és una cosa nova ni inventada avui. No vinguin els periòdics de la oposició monàrquica i republicana a creure en un malefici portat per la República, i menys encara per l'Esquerra. En tot temps la ciutat ha acusat a regidors de diferents clans. L'existència d'agents, corredors i comissionistes, era coneguda dels ciutadans, i cal pensar que també dels directors de la cosa pública.

Però als Ajuntaments anteriors els ha mancat l'audàcia i els dots d'intel·ligència que ha demostrat l'Esquerra per a descobrir l'afer. Preferien que la ciutat malparlés en veu baixa dels regidors i que en la clandestinitat consentida un partit malparlés de l'altre. El més honest, de totes maneres, trobava la compensació en altres negocis molt més lucratis que la venda de credencials. El nostre article de la setmana passada sobre l'Ajuntament, palesa fins a quin grau d'immoralitat havien arribat els altres Ajuntaments amb llurs complacències envers la gent rica, a la qual excusaven de tot arbitri i perdonaven tots els delmes.

No. Les agències no són cosa nova. Una informació retrospectiva i una confessió sincera d'alguns empleats vells de la Casa Gran, ens ensenyaria els seu abast tradicional. La única reforma consisteix en trobar-hi ara un Banc complicat en l'afer.

Tampoc era nou el mitjà del qual es valien els compromesos per a garantir-se el negoci. Només hi ha com a innovacions les que hi ha aportat el Director de la nova empresa, en Queralt Roca, educat a l'Escola d'Alts Estudis Econòmics, dirigida per en Vidal i Guardiola, membre de la «Unió Catalana», soci protector de la «Lliga Regionalista», co-director amb en Bausili i en Vidal i Guardiola de la revista «Economia i Finances», fundada per la «Editorial Catalana», que és una empresa lliguera com tothom sap. Aquest home de negocis, amb un gran esperit comercial i d'ordre, volia reglamentar el tràfic i donar-li el caient americà que tant s'adiu amb qui tenia la seva preparació tècnica i la seva devoció política.

Els altres complicats en la qüestió són la mateixa gent que la ciutat ja coneix fa molts anys, els que trafiquejaven en la mateixa mercaderia des de temps immemorials, i els que, malgrat que llurs especulacions fossin conegudes, no havien estat mai vigilades ni entrebancades.

El gest dels homes d'Esquerra que han desbaratat el negoci, ha fet que la Ciutat respiri folgament. La col·lectivitat té la sensació que mentre hi hagi un partit honorable com el nostre, no es compraran més credencials de l'Ajuntament de Barcelona, i que en acabar la complicitat, o, a manca d'ella la conformitat i la tolerància del seus predecessors a la Casa Gran, es sanejarà no tansols la burocràcia, sino també l'ambient ciutadà.

Amb això, i amb que, finalment, i gràcies a l'Esquerra Republicana de Catalunya, els rics ja no gaudeixen de privilegis. Barcelona té la sensació que per primera vegada, i des de molts anys ençà, a l'Ajuntament hi han entrat la honorabilitat i la dignitat ciutadanes.

Que aprenguin, doncs, a actuar, els partits que s'enfronten amb l'Esquerra, i que sempre han caigut amb vilipendi.

GENERALITAT DE CATALUNYA

CONVOCATORIA

ELECCIONS DE DIPUTATS PER AL PARLAMENT DE CATALUNYA

"Amb el pensament posat en els destins de Catalunya, el Govern provisional de la Generalitat sent arribada l'hora solemne de cridar-vos a constituir el seu Parlament.

Hora solemne, que no hauria de passar desapercebuda per ningú i que per a tots hauria d'ésser record del nostre passat gloriós i bell auguri del nostre esdevenidor.

Les antigues Corts Catalanes foren de les primeres a Europa en dictar lleis que n'han perpetuat la memòria. No és un Parlament nou, doncs, que es constitueix: no es tracta d'un poble que neix a la Història, sinó d'un que hi reneix i que, gràcies a la fidelitat que servà sempre el seu esperit i gràcies a la comprensió de la República, recobra les seves llibertats i el govern de si mateix. Esperit que tornarà a aportar, en col·laboració amb els altres pobles d'Espanya, a tots els pobles del món, renovant-se avui per la voluntat de fer prevaler els principis polítics i socials de la Revolució, que si féu la República possible a Espanya, a Catalunya li ha obert el camí de les seves llibertats.

Catalans, de vosaltres depenen les possibilitats del camí que se us obre. De vosaltres depèn que el Parlament i el Govern que aquest elegeixi, sigui un o sigui un altre. De vosaltres depèn l'esperit que hagi d'informar la Constitució i les lleis que es dictin a Catalunya.

Una sola cosa demanem i esperem de tots els ciutadans i de tots els partits, en nom de Catalunya: Que uns i altres vagin al sufragi amb una noblesa, amb una altura de mires i amb uns procediments dignes del moment històric i de responsabilitat que

viu el nostre poble. Així mateix ho demanem a tots aquells que, tot i no essent catalans, viuen a Catalunya i comparteixen amb nosaltres uns mateixos ideals de llibertat i de justícia.

Que el primer Parlament de la Catalunya en ònoma sigui fruit de consciència i no d'engany, de voluntat i no de coacció, d'afirmació d'idearis i no de passions personals que ens empetitirien a tots i que no hi manquin aquells matisos que el poble vulgui que hi siguin presentats.

Que la passió dels diversos idearis que ben aviat agitaran el poble s'inspiren en les més altes raons del seny i de la noblesa. Que el Parlament que anem a constituir sigui la manifestació sobirana de la voluntat de Catalunya.

Amb aquest esperit, i d'acord amb el Consell, decreto:

Article primer. El Parlament de Catalunya es reunirà per ordenar el funcionament dels organismes de Govern de la Generalitat de Catalunya, al Palau de la Ciutadella de Barcelona, el dia 6 de desembre vinent.

La Junta preparatòria de diputats electes es celebrarà el dia 5 de desembre, a les quatre de la tarda.

Art. segon. El Parlament estarà investit del més ampli poder constituent i legislatiu dintre de la competència que li assigna l'Estatut de Catalunya i la Constitució de la República.

Davant d'ell i així que estigui constituït, resignaran els seus poders l'actual President i el Consell de la Generalitat, els quals prèviament donaran compte de la seva gestió anterior.

Després de la resignació de poders, el Parlament procedirà a l'elecció del President de la Generalitat.

Art. tercer. D'acord amb el Govern de la República, les eleccions es celebraran a tot Catalunya el dia 20 de novembre vinent.

La seva celebració serà regulada pel decret del Govern provisional de la República del 8 de maig de 1931, per les disposicions aclaratòries posteriors, per la Llei electoral de 1907 i els paràgrafs segon i tercer de l'article únic de les disposicions transitòries de l'Estatut.

Per aquesta Presidència, i a proposta del Departament de Governació, es dictaran les disposicions adients a l'execució del present Decret.

Barcelona, 25 d'octubre de 1932.

FRANCESC MACIÀ

Consell de Cultura

Premis literaris per l'any 1932

BASES DE CONCESSIO DELS PREMIS

"Joan Crexells" (novella). "Ignasi Iglésies" (teatre). "Joaquim Folguera" (poesia).

Premi "Joan Crexells"

Per al premi "Joan Crexells" faràenguany l'atorgament la Comissió gestora que l'ha convocat, d'acord amb el reglament de la seva institució. El traspàs a la Generalitat no es considerarà efectiu fins que el premi hagi estat atorgat, és a dir, després de la diada de Santa Llúcia. Amb tot, la Generalitat de Catalunya es fa càrrec, des d'ara, de l'import del premi, i la Comissió gestora cridarà en temps oportú el cos de subscriptors per a acordar la destinació de la quantitat que hi hagi romanent. En atenció a l'Ateneu Barcelonès, entitat iniciadora del "Premi Crexells", la Generalitat de Catalunya reservarà un lloc a aquesta entitat en la formació del Jurat que correspongui a les convocatòries del "Premi Crexells", així que sigui definitivament traspàs.

Premis "Joaquim Folguera" i "Ignasi Iglésies"

Per als premis "Ignasi Iglésies" (Teatre) i "Joaquim Folguera" (Poesia), el Govern de la Generalitat ha aprovat la següent reglamentació, que regirà provisionalment, mentre no sigui substituïda per l'organització general en projecte:

Primera.—La Generalitat de Catalunya institueix dos premis, un per a estímul i protecció de la poesia catalana, que durà el nom de "Premi Folguera", com a homenatge al record d'aquest poeta i per a honorar amb ell tots els poetes que moriren en plena joventut, i un altre dedicat a la memòria del dramaturg del poble, "Ignasi Iglésies", per a fomentar la literatura dramàtica i enaltir així el teatre català.

Segona.—Aquests premis seran anuals, i es concediran per decisió d'un Jurat per a cada un d'ells; el primer, a un llibre de poesies en llengua catalana, publicat o inèdit, que

es presenti a concurs dintre el període comprès entre el 1 de gener i el 31 de desembre d cada any, i el segon, a la millor obra dramàtica que s'hagi estrenat en el període comprès entre el 1 d'octubre i el 30 de setembre de cada any, i a les obres teatrals inèdites que es presentin a concurs fins el dia 30 d'octubre d'enguany. Les obres inèdites hauran d'ésser mecanografiades.

El Jurat del Premi de Poesia es reunirà i emetrà veredictes el dia 3 de febrer. El del Premi de Teatre, el 30 de novembre.

Tercera.—Per excepció, en l'any en curs, per tal de no diferir la concessió dels premis, els poetes de Catalunya podran presentar, fins el dia 30 d'octubre vinent, llibres publicats després de 1. de gener de l'any 1928 i els llibres inèdits que vulguim. Quant a les obres dramàtiques, no inèdites, es consideren en condicions d'optar al premi "Ignasi Iglésies", totes les que han estat estrenades entre el 1 d'octubre de 1931 i el 30 de setembre de 1932.

Quarta.—Es instituïda una Comissió gestora dels Premis "Joaquim Folguera" i "Ignasi Iglésies", formada per cinc membres designats pel Consell de Cultura de la Generalitat, per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, per l'Ateneu Barcelonès, per l'Acadèmia de Bones Lletres i per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Aquesta Comissió gestora designarà cada any els dos Jurats, formats de cinc membres cadascun, amb facultat de reelegir-los parcialment o total en els anys vinents. El representant del Consell de Cultura serà el President de la Comissió gestora.

Cinquena.—Els Jurats que nomeni la Comissió gestora tindran la missió d'emetre veredictes el dia senyalat en les bases segona i tercera.

Per l'emissió d'aquest veredictes se seguirà aquest procediment:

a) Per a fer la primera tria entre les

obres presentades a concurs, cada membre del Jurat, en votació secreta, assenyalarà les cinc obres que cregui millors. Les cinc obres que tinguin més vots es consideraran que han tingut un vot en la primera volta de l'elecció.

b) Es faran altres quatre voltes d'elecció per tal d'eliminar una obra a cada volta, de manera, que la segona llista serà de quatre noms, la tercera de tres i la quarta de dos. En arribar a la cinquena volta, tindrà el premi l'obra de les dues que reuneixi majoria de vots. S'entén que en cada volta d'elecció no podran votar-se obres que no hagin estat en la volta precedent, que cada llista de noms es farà per ordre de números de vots.

Emès el veredictes, els Jurats formularan una acta en la qual constarà el resultat de cada volta d'elecció, i la remetran al President de la Comissió gestora.

Sisena.—La Comissió gestora fixarà la quantitat amb què cal retribuir la tasca dels membres del Jurat.

Setena.—Si les obres premiades fossin inèdites, les Comissions gestores tindran un dret preferent a editar-les pel seu compte, reservant als autors un 15 per 100 del producte brut de la venda.

Vuitena.—Aquesta organització dels Premis "Joaquim Folguera" i "Ignasi Iglésies" regirà, provisionalment, fins i tant que la Generalitat de Catalunya no hagi realitzat la seva projectada organització total de Patronatge de les Lletres catalanes.

Subscriu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 - BARCELONA

—Arri allà! Que et creus que l'urna és un taüt?

Eleccions

El poble bull des de les vuit del matí. El carrer Major és una riuada de gent. La riuada regolfa vers la Plaça, s'hi arremolina, perquè allí hi ha un collegi electoral. I més avall, prop l'entrada del poble, la riuada s'embassa en un carrer lateral on hi ha l'altre collegi.

Es una negror d'homes. Les dones avui a penes surten de casa, i retenen prop d'elles els infants, cregudes que és un perill deixar-los anar pels carrers. Passen colles de cares sinistres. Porten un garrot a la mà i l'altra a la faixa. Quan aquestes colles s'apropen, la riuada els fa pas. El moviment és acompanyat de murmuris a cau d'orella. Tothom coneix aquests homes que avui fan una cara sinistra. Són el cul de taverna del poble, el pinxo de la taula de joc, el pastor que ja ha estat dues vegades a presidir per baralles amb els pagesos, un altre home que no és de la vila, que ningú no sap quin ofici té, llevat del de gos de presa del cacic. Els altres des ningú no els té per res, tots se'ls miren amb menyspreu. Avui fan respecte, potser van armats, hom els creu capaços de tot. Seran ells els qui, allà a les cinc de la tarda, si les coses no van prou bé per al seu amo d'avui, entraran al collegi a rompre l'urna amb llurs garrots. Mentre tant sembren el pànic pels carrers amb llurs mirades ferotges, fan la roda a la porta dels collegis i amenacen amb un dramàtic moviment de les arrugues del front.

De cacics al poble n'hi ha dos. Tots dos tenen els seus gossos de presa, la seva colla dels garrots. El poble està dividit en dos partits, el del senyor Xavier i el del senyor Joan. Quan manen els liberals, l'Ajuntament és del senyor Joan; quan manen els conservadors, és del senyor Xavier. El partit del senyor Joan té el seu metge, la seva llevadora, la seva farmàcia, les seves carnisseries, els seus forns de pa, etc. El partit del senyor Xavier, també. Aquests dos senyors són dos irreconciliables enemics. Quan es troben per un carrer o per un camí, es giren la cara, i els homes que els acompanyen—sempre van acompanyats d'uns homes—escupen a terra, "exs! exs!".

Aquests dos senyors s'odien, i es dediquen a fer-se misèries l'un a l'altre. I la meitat del poble que vota per al senyor Joan i l'altra meitat que vota per al senyor Xavier, també es dediquen a fer-se misèries, a sembrar llevors d'odi que sovint granen. Quan els del senyor Joan pugen a manar, el seu blanc polític, el seu únic objecte, és fer la santíssima als partidaris del senyor Xavier, perjudicar-los en llurs interessos i llurs persones si és possible, sembrar-los la seva petita vida de dificultats. I els del senyor Xavier fan el mateix quan manen ells. Tota la política del poble és reduïda a això: fer-se mal els uns als altres. Els que manen, com que tenen el bastó a la mà (per a ells manar és això), peguen d'obra, de fet. Els que no manen peguen de paraula, amb calúmnies, injúries, insults, acusacions greus a no poder més. Tots els que manen són uns lladres, uns poca-vergonyes, uns rucs, que porten el poble a la misèria i a la perdició. Mentrestant els que manen dobleguen els altres amb multes, impostos, contribucions. Com que el jutge és seu,

només es fa justícia per als seus. Aleshores el senyor Xavier és un rei tirà i el senyor Joan un monarca destronat. Però ells dos fins a cert punt es respecten, perquè l'un tem a l'altre. Qui no es respecta és el poble. Es barallen germans amb germans, pares i fills, de vegades marit i muller.

Això tot l'any... Però el dia de les eleccions! Tots sembla que portin la ràbia a les dents, una ràbia de mort, una rancúnia personal que amenaça d'esbravar-se amb sang. Veureu que al casino del senyor Joan i al casino del senyor Xavier, fa uns dies que hi van anar uns senyors de fora, uns senyors de ciutat a fer propaganda electoral. I en lloc de sembrar idees, d'ensenyar a pensar als pobres pagesos, d'elevat els seus sentiments, d'obrir-los els ulls per a fer-los contemplar coses nobles, generoses, serenes; en lloc d'enriquir el seu cervell amb algunes clares nocions polítiques, amb una encertada pintura de les necessitats del país; en lloc de fer una obra de difusió (spiritual, una tasca educadora van parlar-los un llenguatge de passió; no de passió patriòtica, o política, sinó de passió de calúnnia, d'injúria, de difamació, d'insult. Els del senyor Xavier van creure que tot allò anava contra els del senyor Joan, i a l'inrevés. (I no s'equivocaven.) I uns i altres van sortir del casino més excitats, més apassionats, més orbes, més ignorants del que hi havien entrat.

I avui el poble està que bull. Vers migdia, la gent és a dinar, i es fa una mica de calma. La colla sinistra aprofita aquesta hora per anar a votar, i cada un d'ells val per deu vots, la mà a l'urna i l'altra mà a la faixa. La "mesa" els té por i els deixa fer.

A mitja tarda tot crema. L'aire fa olor de pólvora. Els taverners estan cansats de vendre gots de vi. El poble no paga avui, paguen els candidats. Veus d'embriacs ressonen pels carrers. Dos homes, a la Plaça, s'han abraonat, han llampeguejat uns ganivets. La parella de guàrdia civil els ha separat, se'ls ha endut. No ha corregut la sang. De sobte la gent s'arremolina, corre: "Allà baix! Allà baix!" A l'altre col·legi han romput l'urna. Hi ha un home ferit. "Othom hi va.

Ja és fosc. Han triomfat els del senyor Joan. La seva colla sinistra s'esgargamella, amb veus vinoses, proclamant la victòria. El senyor Joan rep els aplaudiments, amb un somriú maligne, des del balcó de casa seva. El seu gos de presa és aixecat en triomf, sota el balcó de l'amo. El cul de taverna crida com un energúmen, en castellà, perquè ho creu més solemne:

—Cómo luchamos!

En castellà, el gos de presa, ignorant el sentit de la paraula i pensant fer una enorme exclamació de fidelitat, li respon tot aixecant epilèpticament els braços:

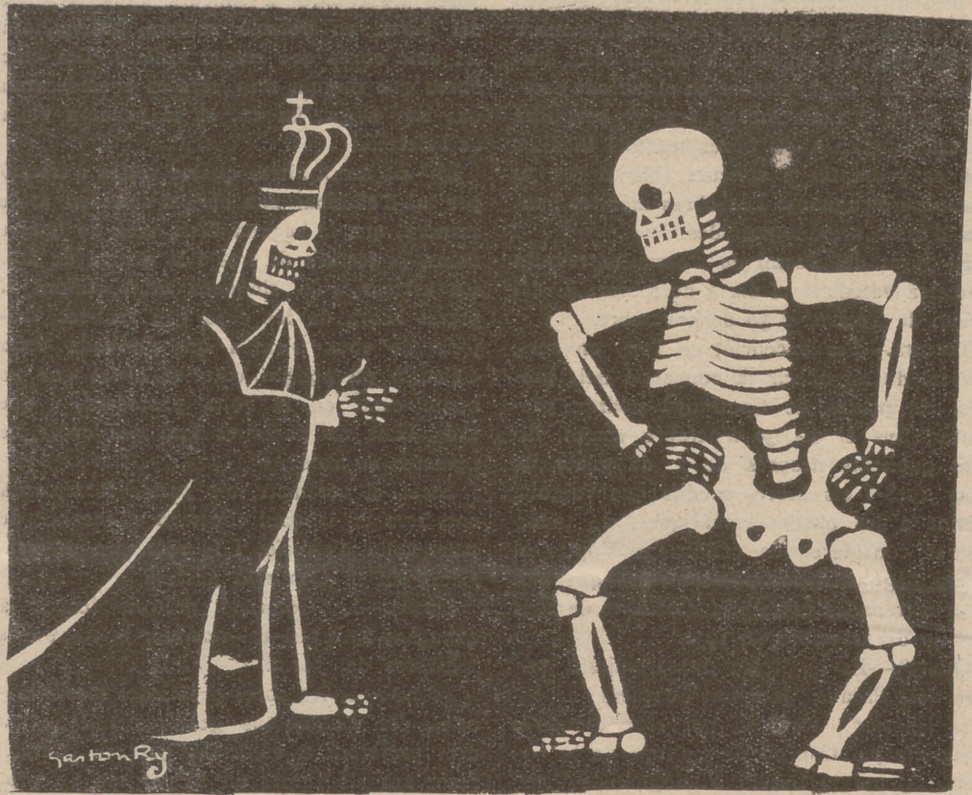
—Nunca, amigos, nunca!

El cacic somriu, agraït dels seus fidels que l'estimen tant.

✱

D'això fa vint anys. Avui ja no és possible. No és possible, sobretot, per causa del nostre poble. Però certs polítics, amb els seus discursos i els seus escrits, si no fos que el poble no ho permetrà, ho tornarien a fer possible.

Joan PUIG i FERRETER

—I tu, qui ets?

—Un mort com tu: la monarquia!

Crònica femenina

CAPACITAT? PREPARACIÓ? CONSEQUÈNCIA!

Després de la Conferència d'Esquerres, que fou d'on nasqué l'Esquerra Republicana de Catalunya, el nostre partit no desconeixent el perill al qual s'exposava, mancats els seus homes de tota mena de preparació, tan sols portats de l'entusiasme que encomana l'optimisme i la confiança en nosaltres mateixos, sentint de cor uns ideals que e's arboraven, potser sense altra avantatge que l'audàcia que els feia moure, la brillant victòria del 12 d'abril del 1931 els situava i els hi donava l'ocasió de mostrar-se tal com havien dit més d'una vegada que serien, sincers i justos, no res més. Aquells homes, corresponent a la confiança del poble, portaven la República enderrocant un règim; una altra prova de confiança del mateix poble i anaven a les Corts Constituents d'Espanya per ajudar a fer l'obra revolucionària començada el dia 12 d'abril, patentitzant la voluntat de Catalunya i ajudant a fer reconèixer la voluntat del nostre poble mitjançant l'aprovació de l'Estatut d'autonomia.

A ningú no se li ha ocorregut denunciar als nostres representants a les Corts d'Espanya quina era la seva preparació. El poble va elegir-los, i ja n'hi havia prou. Ells varen presentar-se en unes eleccions amb totes les probabilitats de perdre com a única capacitat i per tot bagatge. No hi ha ningú que pugui criticar llur actuació a no ésser els nostres adversaris, convertits avui en els nostres enemics.

Ha triomfat llur capacitat? Es que ells tenien una preparació especial? Sabem abastament que en una gran llista d'homes, els uns triomfaran per llur preparació i els altres per la casualitat o la sort; seran els

més, però, que guanyaran la confiança del poble per llur actuació i conseqüència; aquells que s'hauran distingit per la seva perseverància en els seus ideals, aquells més fidels a si mateixos, els més disciplinats i creients. Els qui hauran sacrificat llur popularitat al servei dels interessos col·lectius; els abnegats, els que saben desposseir-se en un instant de llurs afeccions i desitjos en pro dels mateixos ideals.

La capacitat és la potència natural, i la preparació és allò que li dona forma. La dona catalana d'esquerra no està preparada per anar al Parlament de Catalunya, així ens ho fa creure la resolució presa pels dirigents del nostre partit.

Ara bé; cal preguntar-nos, però, quina mena de preparació podia tenir la dona d'esquerra, que no fos la que pogués haver-li donat aquest any i mig d'intervenció directa en un partit polític i el reconeixement dels seus drets de ciutadania d'aquestes vuit mesades darreres.

Com podia preparar-se la dona si no era ciutadana! Com podia orientar la seva actuació si la societat la rebutjava!

No hi ha excusa possible.

Tota la vida han governat les dretes; com podien les esquerres adquirir una vitalitat i una organització definida! No és res d'estrany que ens trobem en aquests moments perplexes i desorientades.

Però ni la capacitat de la dona és discutible ni ho és tampoc la seva manca de preparació. Són dues línies divergents; dos punts que menen a diferents rutes. La capacitat femenina, quan la dona no era al·trament que una cosa de la cosa, per ésser la dona de l'esclau, ella tenia ja la seva capacitat i el seu criteri. Pel menyspreu amb que se la considerava, se li afinava el seu instint, que era tan sols el que valia en ella, i la seva capacitat i el seu criteri sobressor-

Cambó-Tenorio

— «Cual gritan estos malditos...!»

tien encara que les lleis fetes pels homes els hi neguessin tota mena d'autoritat i privilegi. Qui pot desmentir la capacitat de la dona com inspiradora de la humanitat? Qui pot oblidar que darrera els grans homes de la història hi ha sempre una figura femenina inspiradora o guiadora dels seus passos!

Capacitat? Preparació? No poden barrejar-se ambdós qualificatius. Es amb tota seguretat que afirmem la capacitat innata en la dona com a ésser humà. Es amb ironia que volem destriar detingudament el mot "preparació". No en tenim de preparació, les dones d'esquerra, a no ésser altrament aquell barniç que amb un afany d'autosuperació hem volgut donar-nos.

Ara bé; pot dir-se igual de la nostra conseqüència?

Pot dubtar-se un instant de la dona d'esquerra de Catalunya?

Cal anar-hi amb compte.

La dona d'esquerra de Catalunya s'ha sacrificat abnegadament, ha lluitat, ha fet oir el seu crit de rebel·lia sempre que ha estat indispensable. Ella ha estat amatent sempre que ha caigut. Ha estat la més sacrificada per la jerarquia autocràtica de les dretes, que la junyien, que dominaven el poble, que anul·laven la seva vitalitat i expandiment; «ella ha estat la única víctima, perquè l'han retingut fanàtica, i en voler-se desvetllar, l'han blasmat de llur activitat. La dona catalana d'esquerra és la de la classe humil, és la senzilla filla del poble, perquè coneix les seves misèries i ha sofert amb elles, les seves vexacions han repercutit dins del seu esperit; ha mostrat també que existia en aquests anys de dictadura, essent la companya de l'exiliat i del perseguit. El seu sentiment va aixecar bandera demanant a plena veu l'amnistia, que ressonava terres enllà i deia al món que la dona catalana es preocupava dels seus germans i reclamava justícia.

Aquesta era la dona d'esquerra, perquè les dretes no podien demanar justícia pel perseguit, per quant, ho hem dit més d'una vegada i en aquestes mateixes columnes, en el recer de les dretes, on actuaven les dames de les dretes amb les seves obres socials i catòliques, prohibien fer política. De reclamar justícia en deien política, i avui es diu

a plena veu que aquella dona és la única preparada.

Si la preparació és l'argücia i l'anul·lació de tot sentiment d'humanitat, la dona d'esquerra no hi pot creure.

Nosaltres tenim la seguretat que els ideals que propugnem són aquells que encaixen perfectament amb el vertader sentir del nostre poble. Sabem que la conseqüència en la defensa d'aquests mateixos ideals, un dia o altre surtirà efecte. Avui no ens reconeixen preparació, però no ens poden negar la capacitat.

Fa molt poc temps que som ciutadanes i que servim a la nostra pàtria tal com els polítics d'aquesta pàtria volen que sigui servida. La nostra conseqüència dins dels partits pot tenir d'existència tot el que en té la República; la nostra preparació per actuar dins d'aquests partits, el marge que ens deixin els dirigents per a desenvolupar-nos la capacitat és dotació natural, i no pot discutir-se. Davant d'aquest anàlisi, creurem únicament amb l'"abnegació" masculina de deixar pas lliure a la dona, i amb la conseqüència i disciplina d'aquesta dins dels partits polítics.

Maria Teresa GIBERT

Eleccions

Tenim damunt nostre el moment més trascendental que Catalunya d'ençà de la seva renaixença hagi viscut. Enfront de nosaltres com volguent-nos arrabassar totes les emocions ens trobem davant l'acte de més ressonància de l'història de Catalunya. Catalunya alliberada, té d'elegir per primera volta després de l'època de vexació borbònica, el seu Parlament. I això, per a nosaltres, ens és quelcom insospitat. No es tracta d'enderrocar cap règim ni tampoc d'elegir els representants nostres a les Corts republicanes espanyoles, ans al contrari, de la constitució de la nostra Cambra popular. I nosaltres que sentim aquest moment solemne de la responsabilitat que com a catalans ens pertoca, tenim d'assegurar-nos fortament pensant en què representa per a Catalunya aquesta elecció del seu Parlament.

El reconeixement fet per les Corts constituents de la República, de la personalitat catalana amb la promulgació de l'Estatut de Catalunya, ve a marcar la primera fita del ressorgiment de la nostra collectivitat nacional. Ara, l'hora històrica de l'estructuració de la nostra terra, d'acord amb els principis bàsics de l'Estatut, ve a ésser ja la consagració definitiva d'aquesta realitat que constitueix el gran fet nacional català. I aquesta estructuració s'ha de fer de dins una Cambra on el poble mitjançant el dret més democràtic per excel·lència, el dret del sufragi, hi haurà enviat els seus llegendats representants. I aquest poble, que a despit de tots els anys en què ha estat otegat i vexat, en què ha estat bandejada la seva parla, la seva cultura i el seu esperit propi, és més fort, més vigorós i més coneixedor de la responsabilitat en què el seu alliberament li porta, igualment ara en aquests moments en què comença una història nova de Catalunya, sabrà fer-se ressò d'aquell esperit i d'aquella responsabilitat, portant al nostre primer Parlament els homes més representatius de la nostra terra.

El poble català, però, conscient del que representa per a Catalunya aquesta tria d'homes, respondrà com un sol home a la crida patriòtica que des de l'Esquerra Republicana el President nostre, En Francesc Macià, demana a tots els catalanistes esquerrans que votin els seus homes. El Parlament de Catalunya ha d'ésser català, netament català, ningú pot permetre que dins ell s'hi infiltressin gent de fora de casa i a l'ensem ha d'ésser aquesta Cambra popular, una Cambra netament esquerrana. Esquerra Republicana de Catalunya, que compta amb la formidable obra revolucionària que va fer enderrocar el règim passat i després l'alliberament de Catalunya amb l'Estatut, avui, és l'únic partit, que pot constituir i fer anar endavant aquest Parlament, on conscient també del moment històric en que estem vivint, desenrotllarà dins el mateix les bases constructives de la Catalunya autònoma, dins un ideari netament catalanista i d'esquerra.

Francesc PADRÓS i BIGAS

— Què? Ja tenen les castanyes a punt?
— Amb les eleccions, com que som monàrquics, no ens en mancaran!

INTEL·LECTUALISME

Gorki, literat comunista i puntal de la cultura soviètica? No somniem desperts? Assistim de lluny, aquests dies, amb un escepticisme irònic, al festeig d'enamorats que s'ha iniciat entre el gran novel·lista i els directors de la cultura bolxevista, amb motiu d'haver-se escaigut el mes darrer els quaranta anys de les tasques literàries de Gorki. I no comprenem què pot haver-se produït en l'ànima d'aquest home que l'hagi determinat a una tan radical rectificació de maneres de pensar. Recordem l'actitud de protesta i revolta dels grans literats post-gorkians, no pas del tot davant les idees comunistes, sinó enfront dels procediments bolxevistes. Un Merejkowski, un Zazarewskí, un Kuprin, un Bunin, entre tants d'altres, eren intel·lectuals per damunt de tot. No pas comunistes ni anti-comunistes, sinó homes de cor i de cervell, simplement. No els acabava d'interessar una cultura burgesa o proletària. Creien, només, en una cultura. I, com a bons intel·lectuals, en una cultura individual, que era la pròpia. Per això aquests grans esperits, en topant amb una dictadura proletària, van revoltar-se i refusar. Hi ha essències mentals que no toleren intromissions de classe. I l'intel·lectualisme d'aquells homes era d'aquesta mena. En refusar l'acceptació d'una tirania analfabeta, aquells literats russos caigueren en desgràcia i es veieren obligats a fugir lluny de la pàtria. El crim de defensar llur puresa intel·lectual els valgué les penúries de l'exili i les misèries de l'emigració. Avui viuen escampats pel món, gairebé oblidats, vegetant lluny del públic que els havia aplaudit, pel gran pecat de no haver-se resignat a fer el joc a uns bons senyors que duïen una dèria de redempció pròpia... i de condemna per als qui no pensessin com ells. Són literats dignes de pietat. Car, en ésser titllats de contra-revolucionaris, perdien tot el que tenien, sense que la Revolució hi guanyés res. Qui hi perdia era Rússia.

Gorki, en canvi, no era d'aquests. Ben arracerat a la seva caseta de Sorrento, passava la vida en una blana mediocritat daurada. Adhuc la tirania feixista, que és igual que la tirania comunista, però a l'inrevés, era deferent envers el novel·lista de fama mundial. El "màxim amargat", eixit del no-res, pària de tots els camins del món, al cap de quaranta anys de tasca literària, s'havia convertit en un perfecte escriptor redemptorista, rebel com sempre en els seus temes d'indomitat etern, però burgès, petit-burgès si hom vol, per la seva vida i les seves habituds en plena Itàlia del feix. Però

ell, Gorki, cal recordar-ho, també havia protestat de la tirania soviètica. Fa quinze anys, si no em falla la memòria, Gorki s'alçà violentament contra el cop de Lènin i Trotski. Per a ell, literàriament si més no, bolxevisme era sinònim de vandalisme. I el cap de la Revolució russa no tingué altre reme que contemporitzar, afalagant, en nom de la pàtria nova, el gran exiliat voluntari. Gorki, vanitós com ha estat sempre, es deixà estimar. I la Rússia dels soviets el rebé a Moscú amb honors màxims... i amb honoraris de príncep regnant. El Govern bol-

xevista adquirí els drets d'edició de les seves obres per la molt proletària quantitat de tres-cents seixanta mil dòlars.

D'aleshores ençà, les relacions entre Gorki i la U. R. S. S. han estat sempre immillorables. Ell, però, sense deixar de cantar mai les excel·lències del paradís comunista ha viscut sempre en el seu recó del paradís feixista. I la bona amistat ha culminat ara, a Lèningrad i a Moscú, amb motiu de les festes de l'aniversari. Gorki, escriptor proletari, que fa a Sorrento una vida suau de bon burgès, que és ric i propietari d'una casa esplèndida, ha saludat a tort i a dret, i després se n'ha entornat a casa, lluny de la Rússia soviètica.

Jo, personalment, no he estat mai un incondicional de Gorki. Per què? Simplement: perquè Gorki, a desgrat del seu gran talent de novel·lista, no ha estat mai un intel·lectualista. Dostoievski, en primer lloc, Tolstoi, en segon, tenen tortures i complicacions interiors, en les quals juguen tots els matisos de la llum i la tenebra. Són homes que

vivien i sofrien en un íntim món superior, a través del qual lluitaven, sovint genialment, sobretot en Dostoievski, les forces caòtiques i demoníiques de la matèria i l'esperit. En Gorki, no. Gorki, a desgrat del seu gran talent narratiu, fa sempre l'efecte d'un gran actor que ha trobat un tema d'èxit, i l'explota per complaure el públic. I, a força de fer de pària i d'ex-home, resulta tan cansat i violent passar-se la vida sonant el mateix disc! Hom voldria veure un Gorki que no fes ja de gran dissortat. Però l'home ja ha adquirit el plec professional. Si Gorki no fes la mena de literatura que fa, deixaria d'ésser Gorki. I el públic el rebutjaria. Ell només podria ésser sempre el retratista admirable dels embrutits dins una societat de pobres i malalts. Una gran part del món, però, li fugiria sempre d'entre les mans. Ell ha preparat l'obra d'una Revolució. Però més enllà d'aquesta Revolució, avui potser triomfant, hi ha molts altres matisos cordials, i sobretot mentals, que ell no copsarà mai...

Fa temps, en diverses revistes estrangeres, Gorki publicà un llarg assaig pel qual es declarava a favor de la força obrera de la cultura i per la creació de noves formes de vida. Era la resposta a un escrit que li havien tramès uns literats americans. En aquest estudi, ple de contradiccions i d'ingenuïtats que volien ésser lògiques i eren banals, hom descobria la total impossibilitat, per a un home d'orient, d'adaptar-se a la psicologia dels pobles d'occident. Mentre el llegia, entre sorprès i divertit, jo em preguntava quin concepte deu tenir Gorki dels mots "burgès", "intel·lectual" i "proletari". Evidentment, no és pas el nostre. Li ha un moment, realment sublim, en què l'autor s'enfronta amb uns mots de Paul Valéry, i els discuteix amb un acarniment impagable. Màxim Gorki i Pau Valéry, cara a cara! L'escena deliciosa. L'intel·lectualista occidental interpretat per l'anti-intel·lectualista oriental! Gorki s'adreça "als mestres de la cultura", als intel·lectuals, i els invita a comprendre que la classe obrera, en prendre en mans el Poder públic polític, obre davant d'ells les més amples possibilitats de creació cultural. Bella afirmació, i que hom voldria acceptar i creure a mans besades. Però com podríem creure-hi, oh Gorki, si el món és ple de grans escriptors russos, que viuen en la misèria per haver volgut ésser només intel·lectuals, i que han estat expulsats pels capdavaners tirànics d'aquesta classe obrera, als quals avui vós afalagueu?

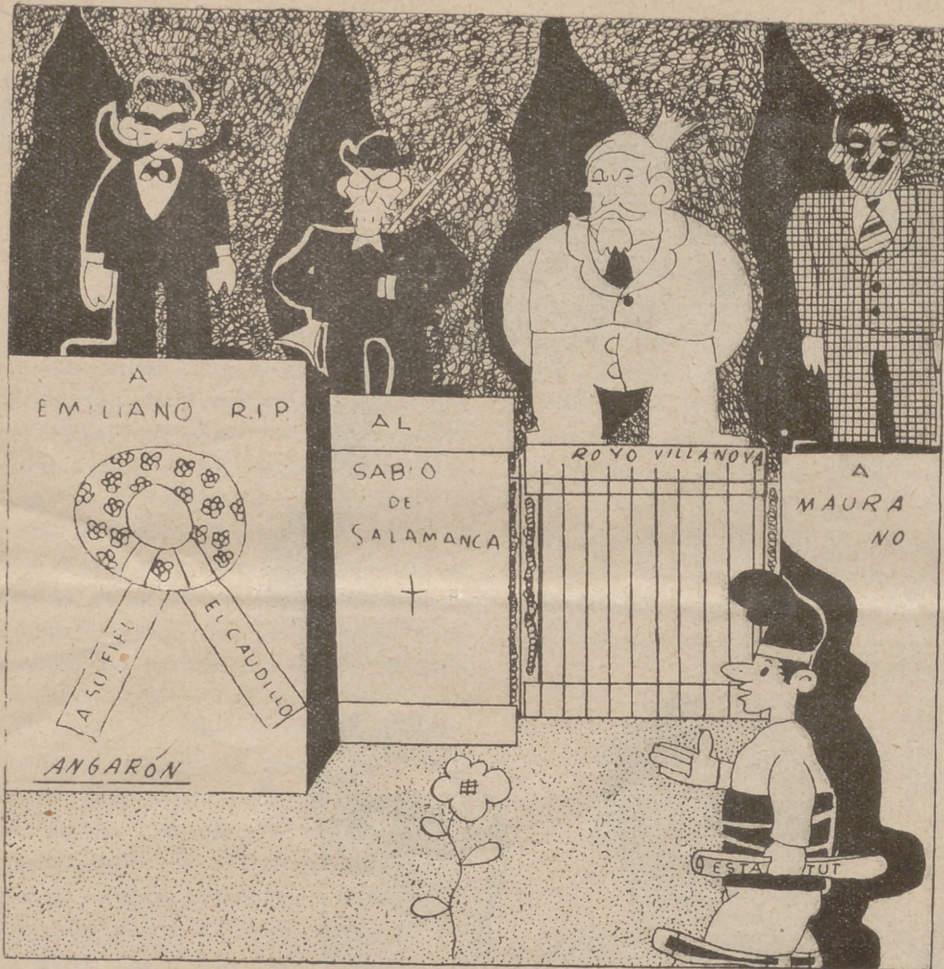
A. ESCLASANS

(Dibutx de Joan Rebull.)

DOCTOR
JAUME AIGUADER I MIRÓ
ALCALDE DE BARCELONA

L'actualitat de la setmana ha estat la descoberta d'una agència de col·locacions municipals i de tràfic de credencials autèntiques o suposades. Tota la ciutat de Barcelona, en llegir les declaracions del seu Batlle digníssim, s'ha estremit i apassionat. El doctor Aiguader ha estat l'ànima veritable d'aquest descobriment brillantíssim. Tots els ciutadans l'han escoltat i s'han posat lleialment al servei de la nostra primera autoritat municipal. I sobretot els homes d'Esquerra, que han vetllat sempre pel prestigi de l'Ajuntament de Barcelona, i que han combatut amb honradesa l'onada de descrèdit fomentada vilment per la campanya dels periòdics de dretes. Volèm que es faci tota la llum en aquest afer. I ens posèm incondicionalment al costat del doctor Aiguader.

Catalunya. - *Ya no me causan pavor
vuestros semblantes esquivos;
jamás ni muertos ni vivos
humillaréis mi valor!*

Els savis ja han parlat

Un reportatge de Domènec Pallerola, publicat a "La Rambla", donava clara idea de com veuen la política els savis. Al costat del criteri eminentment polític de Lluís Companys, trobem les elucubracions cerebrals de Rafael Campalans, de Pere Coromines i de Joan Estelrich.

Campalans, home d'"élite", desintegrat per propis mèrits del poble, estén les seves ales doctrinàries, incopsables de tan subtils, en una colla de conceptes magnífics, fàcilment expressats, per l'home que ho veu tot diàfan; per l'home, en fi, que ha superat l'ambient. Campalans no pensa ni un sol moment que les seves manifestacions, mancades d'emoció i apassionament, el converteixen en un simple acumulador d'idees: que el poble no es trobarà—no pot trobar-se—a través d'elles. Expressat en una metàfora, no sé si gaire feliç, podríem dir que el diàpassó Campalans ne està sintonitzat amb els milions de diapassons que vibren arreu de Catalunya, i que, comptat i debatut, son els que tenen de donar el to a les futures Cortes Catalanes.

Si Catalunya fos un poble de tècnics i doctrinaris; si no tingués la seva força en el món dels treballadors—món atapeït de ranxúries, de rezels i de desconfiances—si el vostre poble no recorda els carrers de les ciutats i de les viles tacats de sang per l'entes fratribides; si no estigués impregnada del verí que porten els desferats d'altres terres ibèriques; si pensés en el mactar dels altres a través d'una situació relativament

benestant, com s'esdevé per exemple, a Dinamarca o a Suècia, llavors els homes com Campalans podrien representar-la al nostre Parlament i parlar en nom d'ella. Per ara, però, Campalans només representa uns nuclis selectes, reposats i gairebé estàtics, que tenen de viure sota la voluntat de les majories, encara que aquestes estiguin a més baix nivell. Almenys així ho aconsella la bona doctrina democràtica.

Ha parlat també Pere Coromines, tan enamorat de la seva vida i la seva obra que seria prou egoista per a fer passar tot el nostre poble a través d'ella. I una collectivitat no viu de la manera complexa i torturada que pot viure un home. La psicologia de les multituds, tan comentada i discutida, difereix enormement de la psicologia de l'individu. En nom de què, doncs, Pere Coromines pot sotmetre un poble jove, vigorós i inquiet, a les resultants d'un procés de superació individual, a la veritat aritmètica aconseguida en una vida torturada i plena de dubtes i claudicacions? Els polítics estan obligats a interpretar els anhels collectius, tot defugint la influència de llurs agitacions internes.

I un altre aspecte d'aquest to de savi autèntic és la conversa de Joan Estelrich, delegat a la S. de N., Director de la "Fundació Bernat Metge" i altaveu del senyor Cambó.

Estelrich parla despectivament i ofèn el militant polític de darrer rengle, el simple soldat que justament acostuma a ésser el més conscient, més abnegat i més convençut en tots els partits, perquè és el que viu

més en contacte amb la vida i perquè—més freqüent—no té experiència de capelleta.

Estelrich, al Parlament de Catalunya, no hi vol soldats, només hi vol generals. Generals que comanin el poble amb aires de superioritat, sense donar-li ni el dret de replica; generals carregats de patents d'intel·ligència (a la "Fundació Bernat Metge" i a Unió Catalana, en venen), que no sap-guen la cauitat del ranxo que menja el poble, però que mai no s'han rebaixat a tastar-lo; generals que tinguin el gest magnànim de perdonar, però que no vulguin tenir l'actitud humil de comprendre; generals a les ordres de qualsevol "scroc" vulgar que la sort hagi elevat a la categoria de financer. No obstant, però, Estelrich posarà el seu nom a una candidatura perquè aquest poble de soldats li posi les ensenyes de general.

Heu-vos ací els savis que per glòria seva té Catalunya. Homes que obliden que en el llibre de la vida no hi ha cap pàgina que s'assembli a l'altra i que aquest llibre no es troba en cap biblioteca, sinó en el calaix d'una taula sense pa, o en qualsevol recó preservat del vent, sota el cap d'un sense llar.

No n'hi calen de savis al Parlament català; hi calen "homes", homes amb totes les grandeses i totes les misèries; homes que portin dintre el pit un cor, que tingui carn i nervis, en comptes d'un manual de política pràctica.

Els savis ja han parlat. Veurem què els contestarà Catalunya!

Carles FARSAC

Universitat de Barcelona

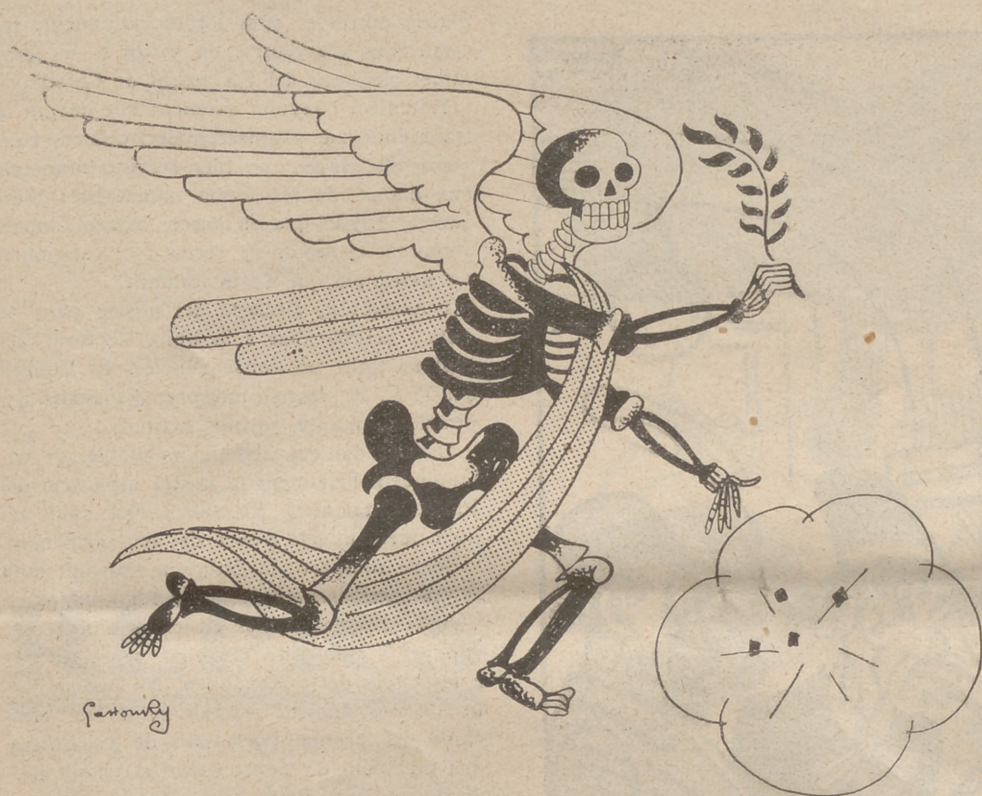
EL CATALA, LLENGUA OFICIAL

Pompeu Fabra i la càtedra de Llengua Catalana a la Universitat

(A propòsit d'un article del senyor Rafael Marquina)

L'any passat la Generalitat reprengué els cursos de Llengua Catalana, l'organització dels quals havia estat trencada pels anys de la dictadura. Aquests cursos, sota l'alta direcció de Mestre Pompeu Fabra, eren dos. Un d'ells—el preparatori—era professorat per la senyoreta Pascual; l'altre superior, però també de Gramàtica normativa, el professà el mateix Pompeu Fabra. En l'endemig vingueren els Decrets de bilingüisme, l'entrada del català a la Universitat i el Decret de 15 de setembre de 1931 que donava a la Facultat de Filosofia i Lletres de Barcelona (com a la de Madrid) una ampla autonomia. En aquest moment la Facultat de Filosofia reproduí la petició que ja havia fet l'any anterior, quan era ministre el senyor Tormo. La Facultat demanava la creació oficial de la Càtedra Universitària de Llengua Catalana, i el nomenament de Pompeu Fabra per aquesta càtedra. Aquesta petició unànime de la Facultat fou secundada per la Junta de govern de la Universitat, dues vegades: la primera essent Rector el doctor Soler i Batlle, i la segona el doctor Serra Hunter.

Hi hagué aleshores un acord amb la Generalitat, que permeté que la càtedra de ca-

L'àngel de la pau.

talà organitzada per la Generalitat a càrrec del senyor Fabra fos professada a la Facultat de Filosofia de la Universitat. Ara bé, aquesta càtedra, d'una banda era oberta a aquells alumnes que ja tenien una preparació prèvia de Gramàtica normativa assolida a la càtedra de la senyoreta Pascual. Proveïts prèviament del certificat d'aquesta preparació, es matriculaven a la Generalitat, pagaven allí els drets corresponents, i assistien a la classe d'En Fabra, a la Facultat de Filosofia. D'altra banda, la Facultat matriculava els seus alumnes—als quals era i és exigida una preparació suficient de Gramàtica catalana normativa—en la mateixa càtedra de Llengua catalana, car aleshores el senyor Fabra (tot esperant el seu nomenament de catedràtic) era professor encarregat de curs. Aquella preparació era i és sotmesa a una prova conjuntament amb altres disciplines de cultura general, entre les quals figuren la Història de Catalunya i la Literatura Catalana al costat de la Llengua Espanyola, la Literatura espanyola, Llatí, Grec, Història, Art, Filosofia, etcètera. Solament passada aquesta prova de conjunt poden especialitzar els seus coneixements fins a l'obtenció de la Llicència en Filosofia, en Prehistòria i Història Antiga, Història Medieval, Història Moderna, Filologia Clàssica, Filologia Semítica, Filologia Romànica a base d'espanyol, Filologia Romànica a base de francès, i Filologia Romànica a base de català.

Ara bé: en aquells moments succeí el mateix d'ara i molts ciutadans barcelonins volgueren aprofitar l'avinentesa per estudiar amb Mestre Fabra. D'acord la Generalitat i la Facultat, s'acceptà el criteri del professor senyor Fabra, d'admetre solament aquells que justificuessin una preparació suficient.

Voldríem que el ciutadà barceloní de qui parla el senyor Marquina veiés clar la pertorbació que duria l'admetre a una càtedra

superior universitària, malgrat fos de cultura general com era aquesta càtedra, però, a fi de comptes, de tipus universitari, deixebles sense preparació.

Vingué l'organització del curs actual. A l'anterior organització de l'ensenyament del català se li dona per la Generalitat una major amplària. S'organitza una xarxa d'ensenyament del català, sota l'alta direcció i inspecció del senyor Fabra. Aleshores l'ensenyament del català a la Universitat, restava fora d'aquesta xarxa, organitzada per a tots els "ciutadans barcelonins"; i a la Universitat s'acordà donar tan sols ensenyament de Llengua catalana per a universitaris, amb totes les exigències que això pot dur.

Dins la Facultat de Filosofia hi ha, doncs, un ensenyament decatalà (Gramàtica normativa), per a tots els seus alumnes, i forma part, aquest ensenyament, de les disciplines de Cultura general, que són a base dels nostres estudis. Aquest ensenyament està encomanat al senyor Miquel Farrà. Hi ha també una secció completa de Filologia catalana, a la qual per primer cop arriben aquest any alumnes que el mes de juny últim es sotmeteren a la prova o examen previ de conjunt i justificaren una preparació de cultura general.

Aquesta Secció té com a nucli central la Llengua Catalana i la Literatura Catalana. Aquí en aquest lloc d'alta cultura superior és on s'escau el mestratge de Pompeu Fabra, i aquí és on Pompeu Fabra professa enguany un curs d'Història de la llengua catalana. Com pot veure el senyor Marquina, ara es tracta de donar ensenyament filològic.

Aquesta càtedra fou encomanada al senyor Fabra per la Facultat aquest estiu, en organitzar els ensenyaments per a l'any acadèmic 1932-33.

Ara és quan l'Estat l'ha nomenat catedràtic, i la càtedra que li és encomanada

esdevé la seva càtedra titular. Aquest nomenament ha estat per a tota la Universitat un triomf, car la Universitat sent l'honor de l'entrada de Mestre Fabra en el seu Claustre. Fabra entra a la Universitat per dret propi i amb ell entra reconeguda per la República espanyola la Llengua Catalana. Aquesta joia de la Universitat és una profunda emoció per a molts universitaris que anys i anys hem treballat i esperat. No voldríem que aquestes ratlles es fessin, però, del to despectiu amb que tracta la Facultat el senyor Marquina.

El senyor Marquina, o el seu "ciutadà barceloní", pot passar per la Secretaria de la Facultat de Filosofia i Lletres, i si ho desitja, podrà matricular-se del curs del senyor Fabra, però—i permeti el senyor Marquina l'ús dels termes burocràtics—sense efectes acadèmics.

D'allí on s'ensenyaven les llengües mortes era bandejat el català i en tots els honors, "no d'una faisó espeial".

Si el senyor Marquina dona un tomb per Europa i s'acosta a les grans Universitats, ja veurà com les més "altes autoritats filològiques" de les llengües nacionals professen les seves càtedres, si fa no fa, com ací Pompeu Fabra. Això és el fet normal. Doncs bé; nosaltres bé caldrà que ens acostumem a ésser un país normal. La càtedra de Fabra serà un lloc de treball fecundíssim per a Catalunya. Això i no res més que això. Bo és l'entusiasme patriòtic i l'alegria del triomf, però bé cal que tots, d'una faisó normal, ens posem seriosament a la tasca i guanyar els anys nombrosíssims perduts.

Dr. Joaquim BALCELLS

Esquerra Republicana de Catalunya

ADHESIONS

(Una carta)

"Barcelona, 24 octubre de 1932

Senyor Francesc Macià

Estimat President:

Els que us envien aquesta carta hem llegit amb emoció la vostra crida a tots els homes catalanistes i d'esquerra de Catalunya, i hem cregut que el nostre deure era de respondre a la vostra invitació per a col·laborar a l'obra de la Catalunya autònoma dins el gran partit català que avui representa l'avançada de la Catalunya republicana.

El poble nostre ens donà una magna lliçó amb la unanimitat del seu plebiscit per l'Estatut, bella manifestació de la seva capacitat política, que no cal considerar com el compliment d'un tràmit legal, sinó com a revelació de l'existència real d'un poble que té un ideal i una voluntat col·lectiva.

Ara hem de demanar al poble de Catalunya que digui com vol organitzar els seus poders autònoms. Els qui signen aquesta carta entenen que cal donar a la nostra Constitució interior una orientació democràtica tan avançada com es pugui, no solament perquè aquest és el seny dominant a Catalunya, sinó perquè per a poder treure durant el nostre període constructiu totes les llibertats que hi ha en potència a l'Es-

Música "bien"

- Veig que al Liceu encara fan els cartells en castellà.
- Crec que els ho exigeixen els propietaris monàrquics.
- Pobrets! Quan la guineu no les pot haver, diu que són «v. e. r. d. e. s.»!

tatut, és convenient que el Parlament català es posi amb el de la República espanyola.

Una vasta feina espera a tots els catalans que són, inseparablement, homes de pàtria i homes de llibertat. Vós, el President, ens crideu per a cooperar a la construcció de la nova Catalunya lliure, i éns oferiu cordialment un lloc en el partit polític que acabdilleu, destinat a ésser l'instrument principal d'aquesta obra. Nosaltres que hem viscut sempre amb la il·lusió d'aquesta hora gloriosa en que Catalunya recobra el governament d'ella mateixa, no podem refusar la nostra aportació a l'esforç que exigeix la implantació de l'Estatut. No portem dins de nosaltres cap pretensió ni cap ambició. No tenim altre desig que el de servir de la millor manera quepoguem i qualsevol que sigui el lloc que se'ns assenyali, l'alt ideal que posa claror a la nostra vida.

Vós creieu que, en aquests moments, la manera de servir Catalunya i la República és d'entrar en els rengles de l'Esquerra Republicana i nosaltres que sentim la causa de la Catalunya liberal per damunt de tot, que voldríem que estrobessin fórmules prou amples i generoses perquè tots els catalanistes republicans d'esquerra poguessin col·laborar a la construcció de la pàtria nova, posem

a les vostres mans la nostra adhesió al partit d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Us salutem respectuosament els vostres lleials amics: J. Serra Hunter.—A. Rovira Virgili.—Carles Pi i Sunyer.—Vicenç Bernades.—Carles Gubern Puig.—Pere Coromines.—Josep Suñol i Garriga.—Francesc X. Casals.—R. Surinyac Senties.—Lluís Aymamí Baudina.—Jaume Surinyac Oller."

(Segueixen les firmes)

Liquidació total

Com s'ha de veure pel seu mal cap!

UNA CARTA AL PRESIDENT DEL P. C. R.

Hom ens prega la publicació de la carta següent:

"Barcelona, 22 d'octubre de 1932.

Sr. Lluís Nicolau d'Ower
President del Partit Catalanista Republicà.
Ciutat.

Distingit senyor i amic:

En l'Assemblea celebrada pel Partit Catalanista Republicà el passat dia 16, presentàvem una proposició que, donat els termes en què es trobava plantejada la situació política, creïem que podia facilitar la intelli-

gència entre les dues forces catalanistes-republicanes d'esquerra, en vistes a les pròximes eleccions del Parlament de Catalunya.

Entenim i seguim entenent que davant la transcendència d'aquestes eleccions no convenia als ideals que tots servim, mantenir una divisió de les forces catalanistes d'esquerra, divisió que en darrer extrem només afavoreix el sector de dretes i el conglomerat anticatalà que s'està formant.

L'Assemblea discrepà del nostre punt de vista i acordà anar a la lluita electoral, acceptant totes les conseqüències. El Consell del P. C. R., fent-se intèrpret d'aquestes aspiracions, manté aquella actitud.

Davant del que sembla inevitable, us comuniquem lleialment la nostra separació del Partit Catalanista Republicà, del qual veníem formant par d'ençà del seu iniciament.

Sense compartir-lo, hauríem transigit amb el punt de vista exposat per l'Assemblea, si s'hagués tractat d'unes eleccions d'ordre secundari i àdhuc de nomenar representants a les Corts de la República. No podem fer-ho de cap manera tractant-se de les eleccions del primer Parlament de Catalunya, que tant com els noms convé el triomf dels ideals que tots junts hem sustentat.

Ens dol haver hagut de prendre aquesta decisió, però pensant que en fer-ho no ens separa cap discrepància d'ordre ideològic, estem convençuts que tots plegats no trigarem pas gaire a trobar-nos junts treballant per Catalunya i la República amb el mateix entusiasme que fins ara.

Ais vostres companys del Consell i del Partit Catalanista Republicà, la nostra salutació més efusiva; a vós personalment, tot el nostre afecte i la nostra consideració.

Vostres afectíssims.

Ll. Aymamí i Baudina, Vicenç Bernades, Ferran Llardent i altres."

Clarors profètiques

Els que avancen dintre la nit
alceu el cor i l'esperit
que enllà d'enllà ja apunta el dia.

Hi ha un xarroteig de fonts i ocells,
una rojor que s'insinua
i l'alba és roja de clavells
i sang vermella que s'afua.

Que cada crit sigui un coltell
i avancin les fileres dretes
dels ideals del temps novell,
que el vent té un so de mil trompetes.

Menem el pas de cara el sol
deixant la fosca mentidera,
car tant si vol com si no vol
la nit restarà enrera.

Veieu, veieu quina claror
que de la nit trenca la crosta
i es va estenent per l'horitzó?
Es llum de l'alba que s'acosta.

Alcem el front entusiasmat!
Que el primer raig ens il·lumini!
Qui anheli els cims assolellats
cal que camini, que camini!

Tan sols els orbes de l'esperit
no la veuran la claror santa,
perquè aquests porten una nit,
dins l'esperit, que espanta.

Però el qui porta seny endins
un flam sagrat que irradia,
cal que es prepari pels camins
que ha de seguir, quan vingui el dia.

Mireu, mireu quina claror!,
neguïts de sol i de llum clara;
sembla que sagni la foscor
i que li surt la vergonya a la cara.

Els segles nous s'han deixondit
com una albada riallera;
porten enlaire un tros de nit,
d'estels i clarianes, per bandera.

Cal preparar ben bé el coltell!,
que avancin les fileres dretes
dels ideals del temps novell,
que el vent ja bronz amb mil trompetes!

Salvador PERARNAU

REPICS

MASSA A LA VALENTA

L'altre dia a causa d'una discussió política—impolítica en el fons, perquè política és civilització—, un home fou mort d'una ganivetada al mig del cor. Motiu de la discussió política—impolítica? aquest: els catalans i els no catalans.

El separatisme estúpid dels Fanjul, dels Royo, dels Maura, dels Unamuno, etc., ja ha costat sang.

Si l'assassi, en comptes d'un ganivet hagués tingut un llibre tot hauria anat molt millor. Els homes de llibres saben discutir sense necessitat de ganivets.

EL PROLEG

La Lliga Regionalista—R. I. P.—donà el dijous passat un míting a Mollet, un míting electoral en el qual prenien part Vidal i Guardiola—quin segon cognom per a un home de finances!—Jaume de Riba... i de sant Isidre, Trias de Bes, i l'ex-ministre del rei lladre Ventosa i Calvell.

En saber-ho, Lluís Capdevila digué als republicans de Mollet:

—El dijous fan aquesta comèdia?

—Quina comèdia?

—Home, un acte de la Lliga és sempre una comèdia. Sobretot ara...

—Per què no veniu vós el dia abans a fer un acte?

—Un acte de la comèdia? De la comèdia de la Lliga? No: jo els hi faré el proleg, els hi prepararé el terreny per a quan vinguin.

Sembla que després del pròleg de Lluís Capdevila, la comèdia de la Lliga no tingué cap èxit.

ELS QUE FAN RIURE

Per a fer-nos la vida més agradable i divertida, a Barcelona s'ha creat una agrupació de "Concentració Española".

Per ara cada míting que dona s'acaba com el rosari de l'Aurora.

Els agraïm molt la bona voluntat.

PER LES SEVES OBRES ELS CONEIXEREU

Miquel Maura, l'enemic de Catalunya ha

La «Lliga Oportunist», partit de centre descentrat

dit que cal que els monàrquics ingressin en el partit conservador que ell dirigeix.

Heus ací com a Lerroix li ha sortit un competidor. Entre ell i Maura es repartiran les desferres del monarquisme. Ningú més, val a dir-ho, les voldria.

PER LA LLIBERTAT I LA DIGNITAT DE CATALUNYA

S'apropen eleccions. Les primeres elec-

cions del primer Parlament català.

Cal que triomfin els homes d'esquerra, els veritables homes d'esquerra, no els que en van disfressats. Cal que els que vagin al Parlament no hi vagin per vanitat ni per seguir fent comèdia davant del poble.

No volem més "comèdia". Volem dignitat, que vol dir llibertat.

Imp. "La Campana", Om. 8.—Barcelona

AUTOBUSOS ROCA

Aquesta empresa té el gust d'anunciar al públic que des de dissabte, dia 15, la línia Hospital de Sant Pau a Urgell-Provença, ha quedat allargada fins a l'Avinguda de Francesc Layret (Paral·lel), davant del carrer de Sant Pau.

Preu únic del trajecte URGELL-PROVENÇA a PARAL·LEL, 10 cèntims

Primera sortida de Paral·lel, a les 6'44
Darrera sortida de Paral·lel, a les 22'29

Barcelona, 14 d'Octubre de 1932
LA EMPRESA.

LA CUINA A GAS INDISPENSABLE A TOTA CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONS AL GAS

Avinguda Portal de l'Àngel, 20

Parc de Montjuic

TEMPORADA DE TARDOR

Tots els diumenges,
dematí i tarda

SARDINES

Productes Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

Teatre Català Romea

Companyia VILA-DAVÍ

Avui, nit, i totes les nits

Desitjada

L'èxit esclatant de

Josep Maria de Sagarra

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8;
Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50541. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramenet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

A Montserrat en Automòbil

Servei diari i sense transbords. Servei POPULAR DIARI amb sortida a la Plaça de la Universitat a les 6,30 matí, anar i tornar: **9 ptes.** — Servei regular. Sortida a les 8 del matí. La tornada val pel dia que es demani.

Per a bitllets, PLAÇA DE LA UNIVERSITAT, 12; Telèfon 21963

CIUTADANS

Si voleu vestir amb pocs diners
i ben elegants, aneu a can

BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18 - Telèfon 15247

GRAN BASAR DE SASTRERIA I CA-
MISERIA SISTEMA NORD-AMERICÀ
on trobareu amb preus de

LIQUIDACIÓ

100.000	Trajos i Abrics tipos reclam.	des de 20	ptes.
100.000	Trajos i Abrics confeccionats classe superior	des de 40	ptes.
.....	Trajos i Abrics a mida classe superior.	des de 50	ptes.
100.000	Pantalons econòmics	a 5'95	ptes.
100.000	Pantalons fantasia	des de 8	ptes.

Tenim una Secció ràpida que entrega els encàrrecs a les quatre hores

Als nostres aparadors, a mes de seduir-vos els preus, us seduirà el bon gust.
No teniu necessitat de pagar més car el que no és millor ni n és ben fet

Obsequiem als nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora de Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells rebran figurins, mostres i un sistema especial per aprendre's mides, amb les instruccions per rebre l'encàrrec abans dels sis dies

EROTYL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efícaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulanti de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estriçnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

LA CAMPANA DE GRACIA

La campanya contra els homes d'esquerra

Els que [empenyen: —Digueu-els-hi lladres, que no ens deixen robar!